

Röntgenkliniken
Universitetssjukhuset i Linköping
Region Östergötland

Andra cyklotron i SÖSR – ekonomiperspektiv

Framtagen rapport 2021 rörande PET/CT-kapacitet i SÖSR tyder på att den befintliga cyklotronenheten i Linköping (RÖ) når en gräns i försörjningskapacitet 2028-2030. Då prognostiseras en fördubblad efterfrågan av patientdoser, ca 8000 per år.

Anläggningen i Linköping är från början inte dimensionerad för att försörja externa kameror, utan väl avpassad för att under lång tid ha kapacitet att försörja RÖ och LiU med radiofarmaka för kliniska undersökningar och forskningsprojekt.

En andra cyklotron i Linköping ger ingen eller endast ringa ytterligare förmåga att tillgodose RÖ interna behov av kliniska undersökningar eller förmåga att stödja forskningen.

Däremot innebär en placering av den andra cyklotronen i Jönköping en fördyring av radiofarmaka i SÖSR. Stordriftsfördelarna gör att kalkylen för årlig driftkostnad skiljer 10 miljoner mellan att ha båda placerade i Linköping jämfört två liknande mindre cyklotronenheter i både Linköping och Jönköping. Se bilaga ekonomisk kalkyl. En skillnad i total årlig driftkostnad bedöms bestå över tid.

Vid placering av den andra cyklotronen i Linköping behövs fortsatta transporter av långlivade radiofarmaka till Jönköping. Detta motsvarar ungefär en kostnad på 1,5 miljoner per år (två transporter per dag). Dessutom kan då undersökningar med kortlivade cyklotronbaserade isotoper endast utföras i Linköping, med en tillkommande kostnad för patienternas resor.

Volymen av undersökningar utförda med kortlivade cyklotrontillverkade isotoper i Linköping är i dagsläget låg men ett kliniskt behov finns, ffa inom hjärtdiagnostik och neurodegenerativa sjukdomar. Det pågår ständigt en utveckling av spårsubstanser med både kortlivade och långlivade isotoper som kommer vara av stort kliniskt intresse.

Osäkerheten kring total byggkostnad är stor. En oskärmad cyklotron med hög energi ökar byggkostnaden i Linköping jämfört en självskärmad cyklotron i Jönköping. Någon närmare analys av byggkostnaden mellan de två placeringsalternativen har ej gjorts. Risken för försening av byggstart befaras vara högre vid placering i Linköping jämfört Jönköping, då det idag inte finns en klar förstudie kring placering av den andra cyklotronen i Linköping. En förväntat högre kostnad och längre tid till klinisk produktion är att förvänta i Jönköping när cyklotronenheten är färdigbyggd jämfört Linköping, på grund av tillståndskostnader och handläggningstider hos läkemedelsverket.

Sammanfattningsvis ser RÖ behovet av en andra cyklotron i SÖSR och förstår delvis RJL i övertygelse att den bör placeras hos dem. Det ger dem möjlighet till ett större antal undersökningar och ökad flexibilitet, med ökad närhet för dess patienter. Å andra sidan innebär placeringen i Jönköping en utebliven kostnadsbesparing inom radiofarmakaproduktion pga uteblivna stordriftsvinster. Kompetensförsörjningen är svår och riskerar att bli än svårare i framtiden, att ha två självständiga cyklotronenheter som ska försörjas separat bygger in ytterligare utmaningar inom SÖSR.

Vi inom RÖ anser avslutningsvis att behovet av att en andra cyklotron inom SÖSR är stort, oavsett placering.

För RÖ
Johan Blomma
Tf Verksamhetsområdeschef BFM